

УДК 37.03:81'24

Миرونюк Л. В.¹

Кутняк Я. Є.²

¹ старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. Т-310 НУ «Запорізька політехніка»

ОСНОВНІ ОЗНАКИ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ ЛОГІСТА В ПРОФЕСІЙНІЙ КОМУНІКАЦІЇ

Важливою складовою загальної культури людини є мова. Проблема культури професійного мовлення привертала увагу багатьох науковців, серед яких можемо виокремити дослідження мовленнєвої культури педагогів (М. Берегова, І. Голубовська, І. Кардаш, К. Климова), фармацевтів (Є. Трегуб), державних службовців (О. Козієвська, І. Костюк, З. Кудрявцева, О. Приходько) та ін. Однак питання культури мовлення фахівців з логістики ще не було предметом вивчення. Мета нашої роботи – проаналізувати основні ознаки культури мовлення, яких має дотримуватись логіст у професійній комунікації.

Культура мовлення базується на основних принципах, серед яких мовознавець А. Коваль, виокремлювала такі: правильність мовлення – дотримання мовних норм (орфографічних, орфоепічних, лексичних, морфологічних, стилістичних, пунктуаційних); точність мовлення – відповідність висловлення задуму; логічність мовлення – послідовність викладення думок, доречність мовлення – коректність та доцільність

вживання термінів, фраз; чистота мовлення – передбачає відсутність позалітературних елементів (діалектизмів, просторічних слів, жаргонізмів, вульгаризмів, суржикових слів, слів-паразитів тощо).

Логіст у професійному спілкуванні апіорі має дотримуватися комунікативної культури мовлення. Їх порушення можна простежити на прикладі вживання сталих виразів. Зокрема, замість слів із конкретним значенням одержати й отримати мовці вживають абстрактні лексеми дістати, набути, здобути: не отримати освіту, а *здобути освіту*; не отримати досвід, а *набути досвіду*, не отримати виправдання, а *дістати виправдання* тощо. У мовленні логіста трапляється неправильне вживання применникових конструкцій: замовлення по постачанню замість *замовлення на постачання*, фахівець по транспортній логістиці замість *фахівець з транспортної логістики*, комітет по цінах замість *комітет з цін*, передача робіт по зберіганню замість *передача робіт зі зберігання*, прийшов по справі замість *прийшов у справі* з тощо. Важливим для професійного мовлення є уміння обрати правильну форму слова, наприклад: іменники чоловічого роду II відміни мають варіантні закінчення давального відмінка однини: -ові (-еві, -сві) / -у (-ю). Відтак, мовець має змогу уникати нанизування слів з однаковими закінченнями: *написати листа логістові, допомогти співробітникові, зателефонувати покупцеві*. Точність як комунікативна ознака залежить від глибини знань, ерудиції, словникового запасу фахівця. Професійне мовлення логіста передбачає знання фахових термінів, слів іншомовного походження, синонімів, омонімів, паронімів тощо. Через неточність їх вживання в мовленні логіста трапляються помилки, наприклад: засмічування зайвими іншомовними словами (замість *збут*, *організація збуту* – маркетинг (анг.), *вкладання (капіталу)* – інвестиції (лат.), *керівник* – менеджер (анг.)); не правильне вживання паронімів (*драфт* (розпорядження про виплату грошової суми) – *крафт* (виробництво невеликої кількості продукту за власними рецептами), *гривня* (грошова одиниця України) – *гривна* (металева шийна прикраса у вигляді обруча) тощо).

Отже, у професійній комунікації логіст має дотримуватися загальноновизнаних основних принципів культури мовлення (правильність мовлення, точність мовлення, логічність мовлення, доречність мовлення, чистота мовлення). Для цього насамперед треба засвоїти норми чинного «Українського правопису», дотримуватись правильного вживання фахової термінології, виробити стійкі навички мовленнєвого самоконтролю та самоаналізу, навчитися слухати себе та інших з погляду нормативності.